

СЛЪНЧО

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

ИЗЛИЗА ВСЪКИ МЕСЕЦЪ

Редактира комитетъ отъ учители.

БРОЯ 1 ЛЕВЪ

Ръкописи и суми се изпращатъ до
Срѣдния директоръ—Шуменъ

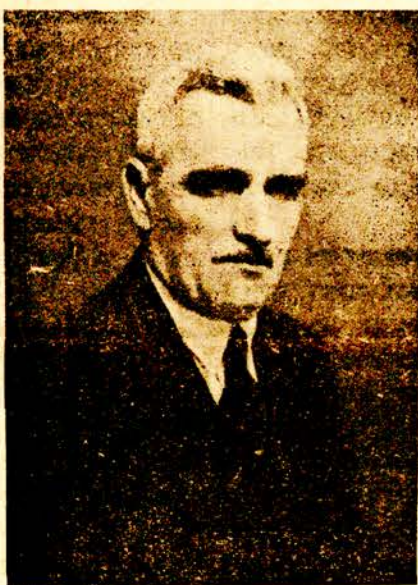
Разрешенъ съ № 1020 — 3. II. 1937 г. на
г. Областния директоръ — Шуменъ.

ГОЛЪМИ БЪЛГАРИ.

Василь Петровъ.

Стилианъ Чилингиоровъ

Народътъ почита единъ светецъ — Св. Стилианъ детепазителъ. Църквата нѣма такъвъ. По иконитѣ Св. Стилианъ е рисуванъ съ дете на ржце,

Когато на нѣкои хора децата мрѣли, не се задържали, кръщавали ги на тоя светецъ. Народътъ, увѣрява, че децата се задържали.

Не зная по сжитѣ ли причини нашиятъ писателъ е билъ кръстенъ Стилианъ, но той е билъ подъ нѣкое голѣмо покровителство. Лошитѣ условия на неговото детинство не сж убили духа у него. Напротивъ, подтикватъ го къмъ работа, работа, работа надъ себе си, за да стане гордостъ за Шуменъ, едно голѣмо име за България.

Роденъ е въ Шуменъ на 26 октомврий 1881 г. Баща му, по-рано състоятеленъ еснафинъ, запада. Нѣмането кара детето да чиракува, да работи въ тютюневата фабрика. Събира пара по пара за учебници и книги за прочитъ.

Той завършва педаг. училище, става учителъ. Това

не му стига. Постъпва въ университета. Учителствува въ Соф. гимназии, работи въ нар. библиотека, усъвършенствува се въ Германия и пакъ учителствува.

После става директоръ на Нар. библиотека, на Нар. етногр. музей.

Презъ всичкото това време, той пише за малки и голѣми, държи сказки изъ читалищата (по-вече отъ 600), проучва възраждането ни Като резултатъ, написва една голѣма и много ценна книга — „Бълг. читалища преди освобождението“.

Стилианъ Чилингиоровъ ще остави голѣмо наследство за нашата книжнина — много стихове, романи, разкази, драми, научни статии и книги.

Много отъ книгитѣ му сж наградени отъ Мин. нар. просвѣщение, отъ акад. на наукитѣ, при конкурси, за голѣмѣ имъ достойнства.

Изглежда, че народниятъ светецъ, като го запазилъ живъ и здравъ, му е далъ силенъ духъ, за да пребъде името му като книжовникъ.

Стихотворения отъ

Веса Паспалеева

Мартино хорце.

На хорцето всички!
Дайте си ржчица,
съ пѣсень да посрещнемъ
Марта хубавица!

Ако е сърдита,
въ мигъ ще се засмѣе,
Щомъ като ни чуе
радостно да пѣемъ...

Мартенички пѣстри
всѣки да си върже,
цвѣте да напѣпи
срѣдъ лехитѣ бърже.

Слънчо да погали
съ ясенъ ликъ земята,
весели да букнатъ
въ нивитѣ житата.

Щъркелчо да дойде,
пойни птички — ято —
тукъ да ни веселятъ
цѣло, цѣло лѣто!

На хорцето всички!
Дайте си ржчица,
съ пѣсень да посрещнемъ
Марта хубавица.

Мартенички.

Цапъ! цапъ! ржчички!
съ мартенички червени,
съсъ бухнати реснички,
сини, бѣли, зелени...

Цапъ! цапъ! ржчички!
баба Марта избърза,
на вратлето жълтичка
съсъ коприна завърза.

Да порастне голѣмо,
Златокосо момиче,
да ми бжде засмѣно —
всѣки да го обича.

Сърдита Марта.

Съ усмивка баба Марта
едва що ни погали
и ето вѣтроветѣ
пакъ тичатъ полудѣли

Намусена, сърдита
вилнѣе задъ баири,
че косенцето чула
на сливата да свири...

Защо не се засмѣе?
Защо не е добричка?
Какво ѝ лошо стори
Тазъ малка, пойна птичка?

Ив. Вазовъ

ВЪЗПОМЕНАНИЯ ОТЪ БАТАКЪ.

(Разказъ отъ едно дете.)

Отъ Батакъ съмъ, чичо. Знаешъ ли Батакъ?
Хе, тамъ задъ горитѣ . . . много е далече,
Нѣмамъ татко, майка: ази съмъ сиракъ
И треперя малко, зима дойде вече

Ти Батакъ не си чулъ, а азъ съмъ отъ тамъ:
Помня го клането и страшното време.
Бѣхме деветъ братя, а останахъ самъ.
Ако ти разкажа, страхъ ще те съземе.

Като ги изклаха, чичо, азъ видѣхъ . . .
Сътопоръ ги сѣчеха, ей тъй . . . на дръвника
А пѣкъ ази плачехъ, па ме бѣше страхъ.
Само бачо Пеню съ голѣмъ гласъ извика . . .
И издѣхна бачо . . . А единъ хайдукъ
Баба ми закла я подъ вехтата стрѣха
И кръвьта протече изъ нашия капчукъ . . .

А ази бѣхъ малъкъ и менъ не заклаха
Татко ми излѣзе изъ кжци тогазъ
Съ брадвата въ ржцетѣ и нѣщо продума . . .
Но тѣ бѣха много: пушнаха завчасъ
И той падна възнакъ, уби го куршума.
А мама изкочи, отъ кжде не знамъ,
И надъ татка фана да вика, да плаче . . .
Но нея скълцаха съ единъ ножъ голѣмъ.
Затова съмъ, чичо, азъ сега сираче.

А бѣ много страшно тамъ да бждешъ ти.
Не знамъ що не щѣха и менъ да заколатъ:
Но плѣзнята пламна и взе да пращи.
И страшно мучеха кравата и волѣтъ.

Тогава побѣгнахъ плачешкомъ навънъ
Но после, когато страшното замина —
Казаха, че въ она голѣми огънь,
Изгорѣлъ и вуйчо, и дѣдо, и стрина.

И черквата наша, чичо, изгорѣ,
И школото пламна, и девойки двесте
Станаха на вжгленъ — нѣкой ги запрѣ . . .
Та и много още дяда и невѣсти

А кака и леля, и други жени
Мжчиха ги два дни, та па ги затриха.
Още слушамъ чичо, какъ пискатъ они!
И детенца много на маждракъ набиха.

Всичкий свѣтъ затриха! Какъ не бѣ ги грѣхъ?
Само дѣдо Ангелъ оживѣ, сюрмаха.
Той пари съ котела собираше за тѣхъ:
Но попъ Трандафила съ гвоздеи коваха!
И ужъ бѣше страшно, пѣкъ не бѣ ме страхъ,
Азъ треперѣхъ само, но не плачехъ веки.
Менъ и други дяда отведоха съ тѣхъ
И гжжи съдрани увиха на всѣки.

Въ помашко село, не знамъ кое бѣ,
Мене ме запрѣха нейде подъ земята.
Азъ изъ дупка гледахъ синьото небе
И всѣки день плачехъ за мама, за тата.

Но поганска вѣра да чуя не щѣхъ!
По-добре умирахъ, но не ставахъ турка!
Като ни пушнаха пакъ въ Батакъ живѣхъ . . .
Подиръ две години посрещнахме Гурка!

Токазъ лошо врѣме и за тѣхъ наста:
Клахме ги и ние, както тѣ ни клаха;
Но нашето село, чичо, запустя,
И татко и мама веки не станаха.
Ти, чичо, не си чулъ заради Батакъ?
А азъ съмъ отъ тамо . . . много е далече . . .
Два дни тукъ гладувамъ, щото съмъ сиракъ.
И треперя малко: зима дойде вече.